

แผนการจัดการเรียนรู่มุ่งเน้นสมรรถนะ

ชื่อวิชางานนิวมेटริกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น รหัสวิชา2100-1008 ทฤษฎี 1 ปฏิบัติ 3 หน่วยกิต 2

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ประเภทวิชาประเภทอุตสาหกรรม สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง สาขางานไฟฟ้ากำลัง

จัดทำโดย

นางสาววรัญญา พรหมสาขา ณ สกลนคร

วิทยาลัยการอาชีวะบ้านฝื่อสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนการสอนวิชา “งานนิวแมติกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น” รหัสวิชา 20100-2108 จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน วิชา งานนิวแมติกส์และไฮดรอลิกส์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 18 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง เนื้อหาภายในแบ่งออกเป็น 7 หน่วย ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของระบบนิวแมติกส์ ชุดปรับปรุงคุณภาพลมอัด งานควบคุมกระบอกสูบทางเดียว งานควบคุมกระบอกสูบสองทาง งานควบคุมกระบอกสูบสองทางด้วยวาล์ว 5/2 แบบลม งานควบคุมกระบอกสูบสองทางด้วยวาล์ว ก้านกลับสองทาง เป็นต้น

สำหรับแผนการสอนรายวิชานี้ ผู้จัดทำได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจและเวลาในการศึกษาค้นคว้า ทดลอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ที่สร้างแหล่งความรู้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้แผนการสอนวิชา การประกันภัย เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อย และหากผู้ใช้พบข้อบกพร่องหรือมีข้อเสนอแนะประการใด ขอได้โปรดแจ้งผู้จัดทำทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

นางสาววรัญญา พรหมสาขา ณ สกลนคร

หลักสูตรรายวิชา

ชื่อวิชางานนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น รหัสวิชาทฤษฎี2100-1008 ปฏิบัติ 3 หน่วยกิต 2

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง

สาขางานไฟฟ้ากำลัง

จุดประสงค์รายวิชา

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น
2. มีทักษะเกี่ยวกับอ่านและเขียนวงจร ต่อดวงจรควบคุมการทำงานของระบบนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์
3. มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปลอดภัย เป็นระเบียบ สะอาด ตรงต่อ

เวลา มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และรักษาสภาพแวดล้อม

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการของระบบนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์ตามคู่มือ
2. ต่อดวงจรควบคุมการทำงานของระบบนิวมेटิกส์
3. ต่อดวงจรควบคุมการทำงานของระบบไฮดรอลิกส์
4. ติดตั้งระบบนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์ ควบคุมด้วยมือและระบบอัตโนมัติ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับโครงสร้าง สัญลักษณ์ หลักการทำงานเบื้องต้น การใช้งานของอุปกรณ์ วงจรการทำงานเบื้องต้นแบบต่างๆ การทดสอบอุปกรณ์ การอ่าน การเขียน และต่อดวงจรการทำงานแบบต่าง ๆ วงจรควบคุมทิศทาง วงจรปรับความเร็ว วงจรเรียงลำดับ วงจรหน่วงเวลา และวงจรอื่น ๆ เป็นวงจรควบคุมด้วยมือ (Manual) และควบคุมโดยอัตโนมัติ (Automatic) ของระบบนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์ที่	จำนวนชั่วโมง
1	หลักการเบื้องต้นของระบบนิวแมติกส์	1-2	8
2	ระบบการผลิตและจ่ายลม	3-4	8
3	อุปกรณ์ทำงานในระบบนิวแมติกส์	5-6	8
4	วาล์วควบคุมทิศทาง	7-8	8
5	วาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว	9-11	12
6	วาล์วควบคุมอัตราการไหล	12-14	12
7	วาล์วควบคุมความดัน	15-17	12
	วัดผลและประเมินผลปลายภาคเรียน	18	4
	รวม		72

ตารางวิเคราะห์หลักสูตร
ชื่อวิชางานนิวมติกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น ท-ป-น 1-3-2
ระดับชั้นปวช. สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง

พฤติกรรม ชื่อหน่วย	พุทธิพิสัย						ทักษะพิสัย	จิตพิสัย	รวม	ลำดับความสำคัญ	จำนวน ชั่วโมง	
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
หลักการเบื้องต้น ของระบบนิวม ติกส์	4	4	4				2	2	16	1	3	9
ระบบการผลิตและ จ่ายลม	1	1	1				8	3	14	1	2	6
อุปกรณ์ทำงานใน ระบบนิวมติกส์	1	1	1				8	3	14	2	2	6
วาล์วควบคุมทิศทาง	1	1	1				8	3	14	2	2	6
วาล์วควบคุมลมไหล ทางเดียว	1	1	1				8	3	14	2	3	9
วาล์วควบคุมอัตรา การไหล	1	1	1				8	3	14	2	3	9
วาล์วควบคุมความ ดัน	1	1	1				8	3	14	3	2	6
วัดผลสัมฤทธิ์ปลาย ภาคเรียน	20										1	3
รวม	30						50	20	100		18	54
ลำดับความสำคัญ	2											

หน่วยการเรียนรู้และสมรรถนะประจำหน่วย

หน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะประจำหน่วย		
	ความรู้	ทักษะ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์
หลักการเบื้องต้นของระบบนิเวศติกส์	<p>1. บอกความหมายของนิเวศติกส์</p> <p>2. บอกประโยชน์ของระบบนิเวศติกส์</p> <p>3. เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของระบบนิเวศติกส์กับระบบอื่น ๆ</p> <p>4. บอกความหมายของความดัน อุณหภูมิ ความชื้น</p> <p>5. เปรียบเทียบค่าความดัน อุณหภูมิ ระหว่างหน่วย</p> <p>6. คำนวณหาปริมาณไอน้ำในอากาศ และความชื้นสัมพัทธ์</p> <p>7. อธิบายความสัมพันธ์ของความดัน อุณหภูมิ และปริมาตรของอากาศ</p> <p>8. คำนวณหาค่าความดัน ปริมาตรและอุณหภูมิของอากาศ</p>	<p>1. นำตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือ มาเติมลงหน้าตัวเลขด้านซ้ายมือให้สัมพันธ์กัน</p> <p>2. ทำเครื่องหมายถูก ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง หรือผิด ✗ หน้าข้อที่ผิด</p> <p>3. แสดงวิธีทำเพื่อหาคำตอบ</p>	<p>แสดงออกด้านการตรงต่อเวลา</p> <p>ความสนใจใฝ่รู้</p> <p>ความซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>ความมีน้ำใจและแบ่งปัน</p> <p>ความร่วมมือ</p> <p>ความมีมารยาท</p>

<p>ระบบการผลิตและจ่าย ลม</p>	<p>1. บอก ส่วนประกอบของระบบ การผลิตและใช้ลม</p> <p>2. บอกหน้าที่ และการทำงานของ เครื่องอัดอากาศ</p> <p>3. ระบุชื่อและ หน้าที่ของอุปกรณ์ใน ระบบผลิตและจ่ายลม</p>	<p>1. บอกชื่อ ส่วนประกอบในระบบ การผลิตลมและจ่ายลม</p>	<p>แสดงออกด้านการ ตรงต่อเวลา</p> <p>ความสนใจใฝ่รู้</p> <p>ความซื่อสัตย์</p> <p>สุจริต</p> <p>ความมีน้ำใจและ แบ่งปัน</p> <p>ความร่วมมือ</p> <p>ความมี มารยาท</p>
<p>อุปกรณ์ทำงานในระบบ นิวแมติกส์</p>	<p>1. บอกลักษณะ โครงสร้างและการ ทำงานของลูกสูบลม ชนิดทำงานทางเดียว</p> <p>2. บอกลักษณะ โครงสร้างและการ ทำงานของลูกสูบลม ชนิดทำงานสองทาง</p> <p>3. บอกอุปกรณ์ ทำงานในลักษณะหมุน แกว่ง</p> <p>4. บอกอุปกรณ์ ทำงานในลักษณะ หมุนรอบ</p>	<p>1. นำตัวอักษร หน้าสัญลักษณ์ของ อุปกรณ์ทำงานเติมลง หน้าข้อให้ถูกต้อง</p> <p>2. นำตัวเลข จากรูปเติมหน้าข้อให้ ถูกต้อง</p>	<p>แสดงออกด้าน การตรงต่อเวลา</p> <p>ความสนใจใฝ่รู้</p> <p>ความซื่อสัตย์</p> <p>สุจริต</p> <p>ความมีน้ำใจและ แบ่งปัน</p> <p>ความร่วมมือ</p> <p>ความมี มารยาท</p>
<p>วาล์วควบคุมทิศทาง</p>	<p>1. อ่าน ความหมายของลักษณะ ของวาล์วควบคุมทิศทาง</p> <p>2. อ่านโค้ด สัญลักษณ์วาล์ว</p> <p>3. อ่าน สัญลักษณ์วาล์วควบคุม ทิศทาง</p>	<p>1. เลือกทำ เครื่องหมาย ☒ ในช่อง ความหมายให้ถูกต้อง</p> <p>2. ต่อบังคับและ ทดสอบการควบคุม กระบอกสูบทางเดียว แบบ Direct control</p> <p>3. ต่อบังคับและ ทดสอบการควบคุม</p>	<p>แสดงออกด้าน การตรงต่อเวลา</p> <p>ความสนใจใฝ่รู้</p> <p>ความซื่อสัตย์</p> <p>สุจริต</p> <p>ความมีน้ำใจและ แบ่งปัน</p> <p>ความร่วมมือ</p> <p>ความมีมารยาท</p>

		<p>กระบอกสูบทางเดียว</p> <p>แบบ Indirect control</p> <p>4. ต่อดวงจรและทดสอบการควบคุม</p> <p>กระบอกสูบสองทาง</p> <p>แบบ Direct control</p> <p>5. ต่อดวงจรและทดสอบการควบคุม</p> <p>กระบอกสูบสองทาง</p> <p>แบบ Indirect control</p>	<p>ไม่หยุดนิ่งที่จะแก้ปัญหา</p> <p>ใช้อุปกรณ์อย่างฉลาดและรอบคอบ</p>
<p>วาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว</p>	<p>1. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วกันกลับ</p> <p>2. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วกันกลับสองทาง</p> <p>3. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วความดันสองทาง</p> <p>4. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วเร่งระบาย</p>	<p>1. เลือกทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องให้ถูกต้อง</p> <p>2. ต่อดวงจรและทดสอบวงจรควบคุมการทำงานระบบนิวแมติกส์ด้วยวาล์วกันกลับสองทาง</p> <p>3. ต่อดวงจรและทดสอบวงจรควบคุมการทำงานด้วยวาล์วความดันสองทาง</p>	<p>แสดงออกด้านการตรงต่อเวลา</p> <p>ความสนใจใฝ่รู้</p> <p>ความซื่อสัตย์</p> <p>สุจริต</p> <p>ความมีน้ำใจและแบ่งปัน</p> <p>ความร่วมมือ</p> <p>ความมีมารยาท</p> <p>ไม่หยุดนิ่งที่จะแก้ปัญหา</p> <p>ใช้อุปกรณ์อย่างฉลาดและรอบคอบ</p>
<p>วาล์วควบคุมอัตราการไหล</p>	<p>1. บอกโครงสร้างและการทำงานของวาล์วควบคุมอัตราการไหลสองทิศทาง</p> <p>2. บอก</p>	<p>1. นำตัวเลข 1-5 ไปจับคู่กับอักษร ก-จ หน้าสัญลักษณ์ให้ถูกต้อง</p> <p>2. ทำข้อความ / เข้า/ออก/เข้า และออก/</p>	<p>แสดงออกด้านการตรงต่อเวลา</p> <p>ความสนใจใฝ่รู้</p> <p>ความซื่อสัตย์</p> <p>สุจริต</p> <p>ความมีน้ำใจ</p>

	<p>โครงสร้างและการ ทำงานของวาล์วควบคุม อัตราการไหลทิศทาง เดียว</p> <p>3. อ่าน สัญลักษณ์การควบคุม ความเร็วกระบอกสูบ ทางเดียว</p> <p>4. อ่าน สัญลักษณ์การควบคุม ความเร็วกระบอกสูบ สองทาง</p>	<p>เติมลงในคำตอบให้ ถูกต้อง</p> <p>3. ต่อดวงจรและ ทดสอบการควบคุม ความเร็วของลูกสูบ</p>	<p>และแบ่งบัน</p> <p>ความร่วมมือ ความมีมารยาท ไม่หยุดนิ่งที่จะ แก้ปัญหา ใช้อุปกรณ์อย่าง ฉลาดและรอบคอบ</p>
วาล์วควบคุมความดัน	<p>1. บอก สัญลักษณ์และการ ทำงานของวาล์วลด ความดัน</p> <p>2. บอก สัญลักษณ์และการ ทำงานของวาล์วระบาย ความดัน</p> <p>3. บอก สัญลักษณ์และการ ทำงานของวาล์ว จัดลำดับ</p>	<p>1. นำตัวอักษร จับคู่กับตัวเลขให้ถูกต้อง</p> <p>2. ต่อดวงจรและ ทดสอบวงจรควบคุมการ ทำงานด้วยวาล์วควบคุม ความดัน</p>	<p>แสดงออกด้าน การตรงต่อเวลา ความสนใจใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีน้ำใจ และแบ่งบัน</p> <p>ความร่วมมือ ความมีมารยาท ไม่หยุดนิ่งที่จะ แก้ปัญหา ใช้อุปกรณ์อย่าง ฉลาดและรอบคอบ</p>

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
	ชื่อวิชางานนิเวติกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 8 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยหลักการเบื้องต้นของระบบนิเวติกส์	สอนครั้งที่ 1-2
ชื่อเรื่องหลักการเบื้องต้นของระบบนิเวติกส์		จำนวน 8 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

นิเวติกส์เป็นระบบส่งกำลังโดยอาศัยลมเป็นตัวกลาง โดยแนวคิดของเทซิเบียส ชาวกรีก เมื่อ 2000 ปีก่อน และใน ค.ศ. 1883 ถูกใช้ในระบบเบรกลมรตไฟของเยอรมัน หลังจากนั้นได้ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องและใช้มากในอุตสาหกรรม มีข้อดีในเรื่องไม่ระเบิด ประหยัดค่าใช้จ่าย ระบบนิเวติกส์จะอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างความดัน แรง อุณหภูมิ ปริมาตรและความชื้น

สมรรถนะย่อย

แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการเบื้องต้นของระบบนิเวติกส์

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้

1. บอกความหมายของนิเวติกส์
2. บอกประโยชน์ของระบบนิเวติกส์
3. เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของระบบนิเวติกส์ กับระบบอื่น ๆ
4. บอกความหมายของความดัน อุณหภูมิ ความชื้น
5. เปรียบเทียบค่าความดัน อุณหภูมิ ระหว่างหน่วย
6. คำนวณหาปริมาณไอน้ำในอากาศ และความชื้นสัมพัทธ์
7. อธิบายความสัมพันธ์ของความดัน อุณหภูมิ และ ปริมาตรของอากาศ
8. คำนวณหาค่าความดัน ปริมาตรและอุณหภูมิของอากาศ

ด้านทักษะ

1. นำตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือ มา เดิมลงหน้าตัวเลขด้านซ้ายมือให้สัมพันธ์กัน
2. ทำเครื่องหมายถูก ✓ หน้าข้อที่ถูก หรือ ผิด ✗ หน้าข้อที่ผิด
3. แสดงวิธีทำเพื่อหาคำตอบ

เนื้อหาสาระ

1.1 ความหมายของระบบนิเวติกส์

ความหมายของระบบนิเวติกส์ล้วนเกี่ยวข้องกับอากาศทั้งสิ้น เพราะลักษณะการทำงานของระบบนิเวติกส์ เป็นการนำลมมาใช้เป็นพลังงานขับเคลื่อนให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เคลื่อนที่ เช่น ใช้ส่งกำลังให้วาล์วเลื่อนไป-มา เพื่อควบคุมให้

ลูกสูบเลื่อนเข้า-ออก หรือควบคุมให้มอเตอร์ลมหมุนทวน-ตามเข็มนาฬิกา เป็นต้น

1.2 ประวัติความเป็นมาของระบบนิวแมติกส์

เมื่อ 2000 ปีก่อน เทซิเบียส (Ktesibios) ชาวกรีกใช้การอัดลมเป็นต้นกำลังยิงอาวุธ

ค.ศ. 1883 ใช้ในระบบเบรกลมในรถไฟของเยอรมัน

ค.ศ. 1835 ใช้ในระบบส่งเอกสารทางท่อลมของออสเตรีย

1.3 ข้อดี ข้อเสียของระบบนิวแมติกส์

ข้อดีของระบบนิวแมติกส์

1. ไม่มีการระเบิด หรือลุกไหม้เป็นเปลวไฟ จึงประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการป้องกันความปลอดภัย
2. ความเร็วของเครื่องมือที่ใช้ระบบนิวแมติกส์ ให้ความเร็วในการทำงานสูง 1–2 m/s
3. เมื่อใช้งานแล้วสามารถระบายลม ออกสู่บรรยากาศได้ทันทีโดยไม่ต้องเดิน

ข้อทางนำกลับมาใช้อีก

4. สามารถนำลมที่อัดตัวแล้วเก็บไว้ในถังและนำไปใช้งานได้ทันที
5. ถ้าใช้งานอุปกรณ์นิวแมติกส์จนเกินกำลัง อุปกรณ์ก็ยังคงมีความปลอดภัย
6. สามารถปรับความเร็วในการทำงานได้โดยใช้อุปกรณ์ควบคุมความเร็ว และสามารถทำให้อุปกรณ์ในการทำงานสูงถึง 8,000 รอบต่อวินาที
7. สามารถปรับความดันลมอัดให้มีค่ามากน้อยได้ตามต้องการ โดยใช้อุปกรณ์ควบคุมความดัน
8. ความสะอาดของระบบนิวแมติกส์ดีมาก เพราะมีชุดปรับคุณภาพลมก่อนนำไปใช้งาน
9. ระยะเวลาของก้านสูบสามารถปรับแต่งระยะชักให้สั้นหรือยาวได้ตามต้องการ
10. สามารถทำงานได้ที่ระดับความแตกต่างของอุณหภูมิ

ข้อเสียของระบบนิวแมติกส์

1. บางครั้งมีการเพิ่มอุปกรณ์นิวแมติกส์เข้ามาในวงจร โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของเครื่องอัดลม ซึ่งอาจจะทำให้เครื่องจักรทำงานคลาดเคลื่อนได้
2. ลมที่ได้มาจากการอัดตัวในระบบนิวแมติกส์จะมีความชื้นปนอยู่ และเมื่อความดันลดลง

จะทำให้เกิดหยดน้ำขึ้นได้

3. การทำงานของระบบนิวแมติกส์มักจะมีเสียงดัง เพราะจะต้องมีการระบายลมทิ้งออกสู่บรรยากาศจึงจำเป็นจะต้องมีตัวเก็บเสียง
4. ความดันของลมอัดในระบบนิวแมติกส์จะเปลี่ยนแปลงไปตามอุณหภูมิ ถ้าอุณหภูมิสูง ความดันก็จะสูง และถ้าอุณหภูมิต่ำความดัน ก็จะต่ำลงด้วย
5. ถ้าต้องการแรงในการใช้งานมากเส้นผ่านศูนย์กลางของลูกสูบจะต้องมีขนาดโตขึ้น เพื่อที่จะให้ได้แรงตามต้องการ ซึ่งลูกสูบในระบบนิวแมติกส์จะมีขนาดจำกัด

1.4 กฎเบื้องต้นของระบบนิวแมติกส์

1.4.1 ความดันอากาศ คือ แรงดันของอากาศที่กระทำต่อวัตถุในแนวตั้งฉาก หน่วยวัดแรงดันอากาศสากล นิยมใช้กันมีอยู่ดังนี้

Pa = ปาสคาล

N/m² = นิวตัน/ตารางเมตร

kg/cm² = กิโลกรัม/ตารางเซนติเมตร

PSI = ปอนด์/ตารางนิ้ว

bar = บาร์

1.4.2 ความดันบรรยากาศ (Atmospheric Pressure) หมายถึง แรงดันของอากาศที่กดลงมายังพื้นโลก เนื่องจากพื้นโลกสูงต่ำไม่เท่ากัน ความดันบรรยากาศจึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ที่ระดับความสูงเพิ่มขึ้นความดันบรรยากาศจะลดลง ดังนั้นจึงได้กำหนดเอาระดับน้ำทะเลเป็นระดับมาตรฐานในการวัดค่าความดันบรรยากาศ ซึ่งมีค่า 14.7 PSI หรือ 1.033 kg/cm^2 หรือ 1.014 bar

1.4.3 ความดันสัมบูรณ์ (Absolute Pressure) หมายถึง ความดันแท้จริงที่วัดเปรียบเทียบกับความดันสูญญากาศ ดังนั้นความดันบรรยากาศจึงเป็นความดันสัมบูรณ์ด้วย

1.4.4 ความดันเกจ (Gauge Pressure) หมายถึง ความดันที่วัดเปรียบเทียบกับความดันบรรยากาศ จะมีค่าเป็นบวกเมื่อมีความดันที่ต่ำกว่าความดันบรรยากาศ จะมีค่าเป็นลบ

1.4.5 ความสัมพันธ์ของความดัน ความดันบรรยากาศ ความดันสัมบูรณ์ และความดันเกจ มีความสัมพันธ์กัน ดังแสดงด้วยสมการ

$$\text{ความดันสัมบูรณ์ (P}_a\text{)} = \text{ความดันบรรยากาศ} + \text{ความดันเกจ (P}_g\text{)}$$

1.4.6 อุณหภูมิ หมายถึง ระดับความร้อนของสารตัวกลางที่สภาวะต่าง ๆ หน่วยวัดอุณหภูมิที่นิยมใช้ คือ องศาเคลวิน (K) กับ องศาเซลเซียส ($^{\circ}\text{C}$) ที่ระดับอุณหภูมิ

$$0^{\circ}\text{C} = 273 \text{ K}$$

$$-273^{\circ}\text{C} = 0 \text{ K}$$

การเปลี่ยนแปลงค่าอุณหภูมิทุก 1°C จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 1 K เช่นกัน

1.4.7 ความชื้น หมายถึง ปริมาณของไอน้ำที่ปะปนอยู่ในอากาศ ความชื้นสามารถรวมตัวกันและกลั่นตัวเป็นหยดน้ำได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับอุณหภูมิและสภาวะของอากาศในขณะนั้น ๆ หน่วยวัดความชื้นวัดเป็นกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (g/m^3)

1.4.8 ความชื้นอิ่มตัว หมายถึง ระดับความชื้นสูงสุดที่อากาศสามารถดูดซับไว้ได้ ณ ระดับอุณหภูมิหนึ่ง เช่น ที่ระดับอุณหภูมิ 51°C อากาศสามารถดูดซับความชื้นได้สูงสุด 86.9 g/m^3 เป็นต้น

1.4.9 ความชื้นสัมบูรณ์ หมายถึง ความชื้นที่มีอยู่จริงในอากาศ

1.4.10 ความชื้นสัมพัทธ์ หมายถึง สัดส่วนของความชื้นสัมบูรณ์ต่อความชื้นอิ่มตัว สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{ความชื้นสัมพัทธ์} = \frac{\text{ความชื้นสัมบูรณ์} \times 100}{\text{ความชื้นอิ่มตัว}}$$

ความชื้นสัมพัทธ์มีหน่วยเป็น เปอร์เซ็นต์

1.5 คุณสมบัติทางฟิสิกส์ของอากาศ

1.5.1 กฎของบอยล์ (Boyle's Law) จากกฎของบอยล์จะได้สมการดังนี้

$$P_1 \times V_1 = P_2 \times V_2$$

P_1 = ความดันเริ่มต้น (bar)

V_1 = ปริมาตรเริ่มต้น (m^3)

P_2 = ความดันสุดท้าย (bar)

V_2 = ปริมาตรสุดท้าย (m^3)

1.5.2 กฎของชาร์ล (Charl's Law) จากกฎของชาร์ลจะได้สมการดังนี้

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2}$$

V_1 = ปริมาตรเริ่มต้น (m^3)

V_2 = ปริมาตรสุดท้าย (m^3)

T_1 = อุณหภูมิเริ่มต้น (K)

T_2 = อุณหภูมิสุดท้าย (K)

1.5.3 กฎของเกย์ลูสแซก (Gay-Lussac's Law) จากกฎของลูสแซกจะได้สมการดังนี้

$$\frac{P_1}{P_2} = \frac{T_1}{T_2}$$

P_1 = ความดันเริ่มต้น (bar)

P_2 = ความดันสุดท้าย (bar)

T_1 = อุณหภูมิเริ่มต้น (K)

T_2 = อุณหภูมิสุดท้าย (K)

1.5.4 กฎทั่วไปเกี่ยวกับก๊าซ เป็นการรวมเอากฎของบอยล์และชาร์ลเข้าด้วยกันภายใต้สภาวะใด ๆ ที่ก๊าซเปลี่ยนแปลงทั้งความดัน อุณหภูมิ และปริมาตร จะได้สมการดังนี้

$$\frac{P_1 \times V_1}{T_1} = \frac{P_2 \times V_2}{T_2}$$

P_1 = ความดันเริ่มต้น (bar)

V_1 = ปริมาตรเริ่มต้น (m^3)

P_2 = ความดันสุดท้าย (bar)

V_2 = ปริมาตรสุดท้าย (m^3)

T_1 = อุณหภูมิเริ่มต้น (K)

T_2 = อุณหภูมิสุดท้าย (K)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์รายวิชา การวัดผลและประเมินผลการเรียน คุณลักษณะนิสัยที่ต้องการให้เกิดขึ้น และข้อตกลงในการเรียน
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 1 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
4. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 1
5. ชี้แนะเข้าสู่บทเรียน

5.1 ครูนำรูปภาพเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากลมมาให้นักเรียนดู

5.2 ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากลม

5.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อ 1-4

6. ขั้นสอน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาจากเนื้อหาในหน่วยที่ 1 เรื่องหลักการเบื้องต้นของระบบนิวแมติกส์

- 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากลมประวัตติความเป็นมาของระบบนิวแมติกส์ และเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของระบบนิวแมติกส์
- 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติมโดยใช้สื่อ PowerPoint
- 6.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดตอนที่ 1 และตอนที่ 2

7. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 1 เรื่อง หลักการเบื้องต้นของระบบนิวแมติกส์
  - 1.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 1
  - 1.3 แบบฝึกหัดตอนที่ 1-3
  - 1.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แหล่งการเรียนรู้
  - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 2.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผลและการประเมินผล
  - 1.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 1.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
  - 1.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มโดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.4 ตรวจแบบฝึกหัด
2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล
  - 2.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 2.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
  - 2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
  - 2.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
	ชื่อวิชางานนิวมेटริกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 8 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยระบบการผลิตและจ่ายลม	สอนครั้งที่ 3-4
ชื่อเรื่องระบบการผลิตและจ่ายลม		จำนวน 8 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ระบบการผลิตและจ่ายลมมีส่วนประกอบในระบบที่สำคัญ คือเครื่องอัดอากาศ มอเตอร์ไฟฟ้า ถังเก็บลม สวิตช์ความดัน อุปกรณ์ระบายน้ำ วาล์วนิรภัย อุปกรณ์กำจัดความชื้นและอุปกรณ์กรองลม

สมรรถนะย่อย

แสดงความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตและจ่ายลม

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้

1. บอกส่วนประกอบของระบบการผลิตและใช้ลม
2. บอกหน้าที่และการทำงานของเครื่องอัดอากาศ
3. ระบุชื่อและหน้าที่ของอุปกรณ์ในระบบผลิตและจ่ายลม

ด้านทักษะ

1. บอกชื่อส่วนประกอบในระบบการผลิตลมและจ่ายลม

2.1 โครงสร้างระบบการผลิตและจ่ายลม

ส่วนประกอบของระบบการผลิตและการใช้ลม

1. ระบบการผลิตและส่งจ่ายลมอัด

- เครื่องอัดอากาศ (Air Compressor)
- มอเตอร์ไฟฟ้า (Electric Motor)
- สวิตช์ความดัน (Pressure Switch)
- วาล์วป้องกันการไหลย้อนกลับ (Check Valve)
- ถังเก็บลม (Air Tank)
- เกจวัดความดัน (Pressure Gauge)
- อุปกรณ์ระบายน้ำ (Water Drain)
- วาล์วนิรภัย (Safety Valve)
- อุปกรณ์กำจัดความชื้น (Air Dryer)
- อุปกรณ์กรองลม (Air Filter)

2. ระบบการใช้ลมอัด

- ท่อส่งจ่ายลม (Ducting Work)
- อุปกรณ์ระบายน้ำ (Water Drain)
- ชุดปรับคุณภาพลม (Service Unit)
- วาล์วควบคุมทิศทาง (Directional Control Valve)
- อุปกรณ์ทำงาน (Working Element)
- อุปกรณ์ควบคุมความเร็ว (Speed Control)

2.2 เครื่องอัดอากาศ

เครื่องอัดอากาศ (Air Compressor) มีหน้าที่เปลี่ยนพลังงานกลให้อยู่ในรูปของพลังงานนิวแมติกส์ โดยที่ตัวเครื่องอัดจะดูดอากาศเข้ามาทางท่อดูดแล้วอัดให้มีความดันเพิ่มขึ้น จากนั้นจึงส่งอากาศที่ถูกอัดแล้ว ไปเก็บยังถังพักลม ก่อนที่จะถูกส่งไปใช้งานในระบบนิวแมติกส์ต่อไป

2.3 ถังเก็บลม

หน้าที่ของถังเก็บลม คือ เก็บรักษาแรงดันลมให้มีค่าเหมาะสมต่อการใช้งาน เก็บรักษาปริมาณลมให้เพียงพอต่อการใช้งาน แยกไอน้ำที่ปะปนมากับลมอัดให้กลั่นตัวเป็นหยดน้ำ ระบายความร้อนลมอัด และติดตั้งอุปกรณ์ประกอบ เช่น เกจวัดความดัน วาล์วระบายน้ำ วาล์วนิรภัย วาล์ว ปิด-เปิด เป็นต้น

2.4 มอเตอร์ไฟฟ้า

มอเตอร์ไฟฟ้าในการผลิตลม มีหน้าที่เปลี่ยนพลังงานไฟฟ้าให้เป็นพลังงานกล เพื่อหมุนขับเคลื่อนเครื่องอัดอากาศให้เปลี่ยนเป็นพลังงานลมอัด ขนาดของกำลังขับ (HP) มอเตอร์ไฟฟ้า จะเปลี่ยนไป ตามความจุของถังเก็บลมอัด

2.5 เครื่องระบายความร้อน

มีหน้าที่ ลดอุณหภูมิลมอัด ลดความชื้น และลดฝุ่นละออง

2.6 เครื่องกำจัดความชื้น

เครื่องกำจัดความชื้น (Air Dryer) มีหน้าที่กำจัดความชื้นที่เหลือมาจากเครื่องระบายความร้อนและถังเก็บ
ลมอัดซ้ำอีก

2.7 เกจความดัน

เกจวัดความดัน (Pressure Gauge) มีหน้าที่แสดงระดับความดันลมอัด มีหน่วยเป็น bar และ PSI

2.8 อุปกรณ์กรองลมท่อลมหลัก

อุปกรณ์กรองลมท่อลมหลัก (Main Line Filter) มีหน้าที่จับฝุ่นละออง น้ำ และน้ำมัน ในท่อลมหลัก

2.9 อุปกรณ์ระบายน้ำ

อุปกรณ์ระบายน้ำ มีหน้าที่ระบายน้ำออกจากอุปกรณ์ที่เกิดจากการกลั่นตัวของไอน้ำออกสู่ภายนอก

2.10 วาล์วนิรภัย

วาล์วนิรภัย (Safety Valve) มีหน้าที่กำจัดความดันในถังเก็บลมไม่ให้เกินค่าที่กำหนด

2.11 วาล์วกันกลับ

วาล์วกันกลับ (Check Valve) มีหน้าที่ป้องกันการไหลย้อนกลับของลมในระบบผลิตลมอัด

2.12 ท่อส่งจ่ายลม

การติดตั้งท่อลม

1. วางท่อเมนในแนวนอน ให้ลาดเอียงไปทางปลายท่อเพื่อให้ น้ำที่กลั่นตัวไหลไปที่อุปกรณ์ระบายน้ำได้
2. ต่อท่อแยกลมออกจากท่อเมนทางด้านบนเพื่อป้องกันน้ำเข้าไปในระบบ
3. ติดตั้งอุปกรณ์ระบายน้ำที่ปลายท่อลมที่ส่งจ่ายไปยังจุดต่าง ๆ

2.13 ชุดปรับคุณภาพลมอัด

ชุดปรับคุณภาพลมอัด (Service Unit) เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการทำความสะอาด ปรับแต่งค่า ความดัน รวมทั้ง
บางกรณีอาจมีการผสมน้ำมันหล่อลื่นเข้าไปในลมอัดด้วย เพื่อยืดอายุการใช้งานของอุปกรณ์ นิวแมติกส์

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 2 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 2
4. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
5. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ขึ้นสอน
  - 6.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหาในหัวข้อเรื่อง
  - 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติมโดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 6.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัด
7. ขึ้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง ระบบการผลิตและจ่ายลม
  - 1.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 2
  - 1.3 แบบฝึกหัด
  - 1.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แหล่งการเรียนรู้
  - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 2.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผลและการประเมินผล
  - 1.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 1.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
  - 1.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.4 ตรวจแบบฝึกหัด
2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล
  - 2.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 2.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
  - 2.3 แบบประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
  - 2.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
	ชื่อวิชางานนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 8 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยอุปกรณ์การทำงานในระบบนิวมेटิกส์	สอนครั้งที่ 5-6
ชื่อเรื่องอุปกรณ์การทำงานในระบบนิวมेटิกส์		จำนวน 8 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

อุปกรณ์ทำงานในระบบนิวมेटิกส์และแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะการทำงาน คืออุปกรณ์ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ในแนวเส้นตรง ซึ่งเป็นลูกสูบทำงานทางเดียวและสองทาง และอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ในแนวเส้นรอบวง ซึ่งเป็นการทำงานในลักษณะหมุนแกว่งและหมุนรอบ

สมรรถนะย่อย

แสดงความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ทำงานในระบบนิวมेटิกส์

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้

1. บอกลักษณะ โครงสร้างและการทำงานของ ลูกสูบลมชนิดทำงานทางเดียว
2. บอกลักษณะ โครงสร้างและการทำงานของ ลูกสูบลมชนิดทำงานสองทาง
3. บอกอุปกรณ์ทำงานในลักษณะหมุนแกว่ง
4. บอกอุปกรณ์ทำงานในลักษณะหมุนรอบ

ด้านทักษะ

1. นำตัวอักษรหน้าสัญลักษณ์ของอุปกรณ์ทำงานเติมลงหน้าข้อให้ถูกต้อง
2. นำตัวเลขจากรูปเติมหน้าข้อให้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

3.1 อุปกรณ์ที่เคลื่อนที่เป็นเส้นตรง

อุปกรณ์ที่เคลื่อนที่เป็นเส้นตรง (Linear Motion) ในระบบนิวมेटิกส์อุปกรณ์ที่เคลื่อนที่เป็นเส้นตรงจะนิยมใช้ลูกสูบลม (Pneumatic Cylinder) เพราะใช้งานง่าย โครงสร้างไม่ซับซ้อน ลูกสูบสามารถแบ่งได้ 2 ชนิด คือ ลูกสูบลมชนิดทำงานทางเดียว (Single Acting Cylinder) และ ลูกสูบลมชนิดทำงานสองทาง (Double Acting Cylinder)

3.2 อุปกรณ์ที่เคลื่อนที่เป็นเส้นรอบวง

อุปกรณ์ที่เคลื่อนที่เป็นเส้นรอบวง (Rotary Motion) แบ่งได้เป็น 2 ชนิด

1. อุปกรณ์ทำงานในลักษณะของการหมุนแกว่ง (Oscillation Motion)
2. อุปกรณ์ทำงานในลักษณะหมุนรอบ (Rotary Motion)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 3 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 3
4. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
5. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ช้่นสอน
  - 6.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหาในหัวข้อเรื่อง
  - 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติมโดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 6.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2
7. ช้่นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 3 เรื่อง อุปกรณ์ทำงานในระบบนิวแมติกส์
  - 1.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 3
  - 1.3 แบบฝึกหัด
  - 1.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แหล่งการเรียนรู้
  - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 2.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผลและการประเมินผล

1.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

1.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มโดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

1.4 ตรวจสอบแบบฝึกหัด

2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

2.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

2.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

2.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 12
	ชื่อวิชางานนิเวติกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 8 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยวาล์วควบคุมทิศทาง	สอนครั้งที่ 7-8
ชื่อเรื่องวาล์วควบคุมทิศทาง		จำนวน 8 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

สัญลักษณ์ของวาล์วควบคุมทิศทางมีใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็วต่อการนำไปใช้และทำความเข้าใจ วาล์วควบคุมทิศทางมีหน้าที่ควบคุมการไหลของลมให้เป็นไปตามที่ต้องการ เช่น ปิด-เปิด หรือเปลี่ยน ทิศทางลมเพื่อให้อุปกรณ์ทำงานและเคลื่อนที่ไปตามทิศทางที่ต้องการ

สมรรถนะย่อย

แสดงความรู้เกี่ยวกับวาล์วควบคุมทิศทาง

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้

1. อ่านความหมายของลักษณะของวาล์ว ควบคุมทิศทาง
2. อ่านโค้ดสัญลักษณ์วาล์ว
3. อ่านสัญลักษณ์วาล์วควบคุมทิศทาง

ด้านทักษะ

1. เลือกทำเครื่องหมาย ในช่อง ความหมายให้ถูกต้อง
2. ต่องจรและทดสอบการควบคุม ระบายบอกสูบทางเดียวแบบ Direct control
3. ต่องจรและทดสอบการควบคุม ระบายบอกสูบทางเดียวแบบ Indirect control
4. ต่องจรและทดสอบการควบคุม ระบายบอกสูบสองทางแบบ Direct control
5. ต่องจรและทดสอบการควบคุม ระบายบอกสูบสองทางแบบ Indirect control

เนื้อหาสาระ

- 4.1 สัญลักษณ์ของวาล์วควบคุมทิศทาง

ใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็วต่อการอ่าน และการทำความเข้าใจการทำงานของระบบนิเว- ติกส์ในวงการอุตสาหกรรม

- 4.2 การอ่านโค้ดสัญลักษณ์วาล์ว

- ตำแหน่งปกติเปิด หมายถึง ในตำแหน่งที่วาล์วค้างอยู่ก่อนลมผ่านออกได้ NO (Normally Open)

- ตำแหน่งปกติปิด หมายถึง ในตำแหน่งที่วาล์วค้างอยู่ก่อนลมผ่านออกไม่ได้ NC (Normally Closed)

- 4.3 การตั้งชื่อรูลม

การตั้งชื่อ โดยทั่วไปนิยมใช้ 3 แบบ คือ แบบตัวเลข แบบตัวอักษร และแบบตัวย่อ แต่ที่พบเห็น ในปัจจุบันจะเป็นแบบตัวเลขกับแบบตัวอักษร

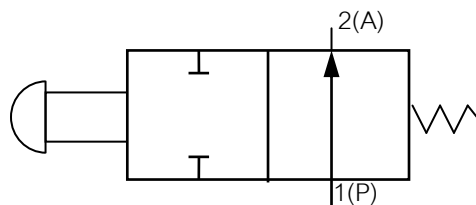
4.4 การบังคับการเลื่อนของวาล์ว

การบังคับการเลื่อนของวาล์วควบคุมทิศทาง แบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ การเลื่อนโดยใช้มนุษย์ การเลื่อนโดยใช้กลไก การเลื่อนโดยใช้ลม และการเลื่อนโดยใช้ไฟฟ้า

4.5 การอ่านสัญลักษณ์ของวาล์วควบคุมทิศทาง

ตัวอย่างการอ่านสัญลักษณ์ของวาล์วควบคุมทิศทาง

อ่านว่า วาล์ว 2/2 ปกติเปิดเลื่อนวาล์ว โดยมีมือกดกลับโดยสปริง (2/2 D.C. Valve Normally Open Set by Push Reset by Spring.)

4.6 โครงสร้างของวาล์วควบคุมทิศทาง

โครงสร้างของวาล์วควบคุมทิศทาง วาล์วควบคุมทิศทางแบ่งลักษณะโครงสร้างออกเป็น 2 ประเภท คือ

- แบบนั่งป่า (Poppet Valve)
- แบบลูกบอล (Ball Seat Valve)
- แบบแผ่นกลม (Dise Seat Valve)
- แบบเลื่อน (Slide Valve)
- แบบลูกสูบเลื่อน (Piston Slide Valve)
- แบบลูกสูบและแผ่นเลื่อน (Piston Flat Slide Valve)
- แบบแผ่นหมุน (Plate Slide Valve or Rotary Slide Valve)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 4 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 4 หัวข้อที่ 4.1-4.3
4. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
5. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติข้อ 1-3
6. ช้่นสอน
  - 6.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหาในหัวข้อเรื่อง 4.1-4.3
  - 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติมโดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 6.4 นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1-2
  - 6.5 ขณะนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม
7. ช้่นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนเนื้อหา
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 4 หัวข้อที่ 4.4-4.6
4. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
5. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติข้อ 4-6
6. ชี้นสอน
  - 6.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหาในหัวข้อเรื่อง 4.4-4.6
  - 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม โดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 6.4 นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ 3-4
  - 6.5 ขณะนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม
  - 6.6 นักเรียนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 4
7. ชี้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 4 เรื่อง วาล์วควบคุมทิศทาง
  - 1.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 4
  - 1.3 แบบฝึกหัด
  - 1.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แหล่งการเรียนรู้
  - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 2.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผลและการประเมินผล
  - 1.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 1.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
  - 1.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.4 ตรวจสอบแบบฝึกหัด
2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
- 2.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- 2.3 แบบประเมินพฤติกรรมกรปฏิบัติการกลุ่มต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- 2.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- 2.5 ใบงานต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
	ชื่อวิชางานนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 12 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยวาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว	สอนครั้งที่ 9-11
ชื่อเรื่องวาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว		จำนวน 12 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

วาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว ประกอบด้วยวาล์วก้นกลับ วาล์วก้นกลับสองทาง วาล์วความดันสองทางและวาล์วเร่งระบาย วาล์วแต่ละชนิดจะมีหน้าที่และการนำไปใช้แตกต่างกันไป

สมรรถนะย่อย

แสดงความรู้เกี่ยวกับวาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้

1. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วก้นกลับ
2. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วก้นกลับสองทาง
3. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วความดันสองทาง
4. บอกโครงสร้างสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วเร่งระบาย

ด้านทักษะ

1. เลือกทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องให้ถูกต้อง
2. ต่อบังคับและทดสอบวงจรควบคุมการทำงานระบบนิวมेटิกส์ด้วยวาล์วก้นกลับสองทาง
3. ต่อบังคับและทดสอบวงจรควบคุมการทำงานด้วยวาล์วความดันสองทาง

เนื้อหาสาระ

5.1 วาล์วก้นกลับ

วาล์วก้นกลับ (Check Valve) มีคุณสมบัติทำให้ลมไหลผ่านไปได้ทางเดียว โดยจะไหลย้อนกลับไม่ได้

5.2 วาล์วก้นกลับสองทาง

วาล์วก้นกลับสองทาง (Shuttle Valve) หรือ OR-Gate ประกอบด้วย วาล์วก้นกลับสองตัว มีช่องลมเข้า 2 ช่อง คือ X และ Y และมีช่องลมออก 1 ช่อง คือ A

5.3 วาล์วความดันสองทาง

วาล์วความดันสองทาง (Two-Pressure Valve) หรือ AND-Gate ลักษณะโครงสร้างของวาล์วความดันสองทางจะคล้าย กับ OR-Gate เพียงแต่ การที่วาล์วความดันสองทางจะทำให้เกิดสัญญาณออกที่ A จะต้องมีสัญญาณเข้า 2 ด้าน คือ สัญญาณด้าน X และ Y หากสัญญาณเข้าเพียงด้านใดด้านหนึ่ง จะไม่มีสัญญาณออกที่ A

5.4 วาล์วเร่งระบาย

วาล์วเร่งระบายมีหน้าที่ช่วยระบายลมออกจากอุปกรณ์ผู้ภายนอกอย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มความเร็วในการเคลื่อนที่ของลูกสูบหรือมอเตอร์ลม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 5 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 5
4. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
5. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ชี้นสอน
  - 6.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหา
  - 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม โดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 6.4 นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ 5-6
  - 6.5 ขณะนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม
8. สรุป ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน
9. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 5 เรื่อง วาล์วควบคุมลมไหลทางเดียว
  - 1.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 5
  - 1.3 แบบฝึกหัด
  - 1.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แหล่งการเรียนรู้
  - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 2.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผลและการประเมินผล
  - 1.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 1.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
  - 1.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.4 ตรวจแบบฝึกหัด

2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 2.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
- 2.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- 2.3 แบบประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- 2.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- 2.5 ใบงานต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6
	ชื่อวิชางานนิวมेटริกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 12 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยวาล์วควบคุมอัตราการไหล	สอนครั้งที่ 12-14
ชื่อเรื่องวาล์วควบคุมอัตราการไหล		จำนวน 12 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

วาล์วควบคุมอัตราการไหลมีหน้าที่ควบคุมปริมาณลมที่ไหลผ่านให้น้อยลงหรือเพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมความเร็วของลูกสูบหรือมอเตอร์ลม แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ชนิดสองทิศทางและชนิดทิศทางเดียว ส่วนความเร็วกระบอกสูบจะถูกควบคุมโดยอัตราไหลเข้าหรือออกของลม

สมรรถนะย่อย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับวาล์วควบคุมอัตราการไหล
2. อ่านวงจรควบคุมการไหลระบบนิวมेटริกส์

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้	ด้านทักษะ
1. บอกโครงสร้างและการทำงานของวาล์วควบคุมอัตราการไหลสองทิศทาง	1. นำตัวเลข 1-5 ไปจับคู่กับอักษร ก-จ หน้าสัญลักษณ์ให้ถูกต้อง
2. บอกโครงสร้างและการทำงานของวาล์วควบคุมอัตราการไหลทิศทางเดียว	2. ทำข้อความ /เข้า/ออก/เข้า และออก/เติมลงในคำตอบให้ถูกต้อง
3. อ่านสัญลักษณ์การควบคุมความเร็วกระบอกสูบทางเดียว	3. ต่อดวงจรและทดสอบการควบคุมความเร็วของลูกสูบ
4. อ่านสัญลักษณ์การควบคุมความเร็วกระบอกสูบสองทาง	

เนื้อหาสาระ

6.1 วาล์วควบคุมอัตราการไหลสองทิศทาง
เป็นวาล์วควบคุมอัตราการไหลได้ทั้งสองทิศทาง สามารถควบคุมความเร็วของอุปกรณ์ทำงานได้ทั้งสองทิศทาง

หลักการทำงาน เมื่อแรงดันของลมอัดเข้ามาทางด้าน X ปริมาณลมจะผ่านออกไปด้าน Y มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการปรับสกรูของวาล์วให้เปิดกว้างหรือแคบลมจะเข้าทาง Y ออกทาง X ก็ได้

6.2 วาล์วควบคุมอัตราการไหลทางเดียว

โครงสร้างประกอบด้วยวาล์วควบคุมอัตราการไหล และวาล์วกันกลับรวมอยู่ในตัวเดียวกัน

หลักการทำงาน ในจังหวะควบคุมอัตราการไหล ลมจาก X จะดันให้แผ่นยางกันกลับกางออกปิดปากควบคุมให้ลมไหลผ่าน ช่องแคบที่ปลายสกรู ออกสู่ Y ได้อย่างจำกัด ในจังหวะที่ลมไหลจาก Y ออก X ลมจะไหล ผ่านได้ทั้งปลายสกรูและยางกันกลับลมจึงไหลได้อย่างอิสระ

6.3 การควบคุมความเร็วกระบอกสูบทางเดียว

- การควบคุมด้วยวาล์วควบคุมอัตราการไหลสองทาง
- การควบคุมด้วยวาล์วควบคุมอัตราการไหลทางเดียว

6.4 การควบคุมความเร็วกระบอกสูบสองทาง

เนื่องจากลูกสูบสองทางมีรูลมเข้า 2 รู จึงสามารถกำหนดความเร็วของลูกสูบทั้งขาเข้าและขาออกแยกกันได้

- การควบคุมความเร็วแบบควบคุมลมเข้า คือ การควบคุมอัตราการไหลของลม ด้านลมเข้า ส่วนลมที่ระบายออกจะไม่ถูกควบคุม
- การควบคุมความเร็วแบบควบคุมลมออก คือ การควบคุมอัตราการไหลของลมด้านระบาย ออกจากลูกสูบ ส่วนลมที่ป้อนเข้าจะไม่ถูกควบคุม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 6 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 6
4. ชี้แนะเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
5. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ขึ้นสอน
  - 6.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหา
  - 6.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 6.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม โดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 6.4 นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ 7
  - 6.5 ขณะนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม
7. ขึ้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 6 เรื่อง วาล์วควบคุมอัตราการไหล
  - 1.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 6
  - 1.3 แบบฝึกหัด
  - 1.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แหล่งการเรียนรู้
  - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 2.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผลและการประเมินผล

1.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

1.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

1.4 ตรวจสอบแบบฝึกหัด

2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

2.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

2.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

2.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

2.5 ใบงานต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7
	ชื่อวิชางานนิวมेटิกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้น	รวม 12 ชั่วโมง
	ชื่อหน่วยวาล์วควบคุมความดัน	สอนครั้งที่ 14-17
ชื่อเรื่องวาล์วควบคุมความดัน		จำนวน 12 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

วาล์วควบคุมความดันแบ่งออกเป็นวาล์วลดความดัน วาล์วระบายความดันและวาล์วจัดลำดับหน้าที่ของวาล์วลดความดันคือรักษาความดันด้านออกใช้งานให้คงที่อยู่เสมอความดันด้านเข้าอาจเปลี่ยนแปลงได้ หน้าที่ของวาล์วระบายความดันคือจำกัดความดันไม่ให้มีค่าเกินกำหนด ส่วนหน้าที่ของวาล์วจัดลำดับคือควบคุมการจ่ายลมตามค่าที่กำหนดไว้

สมรรถนะย่อย

แสดงความรู้เกี่ยวกับวาล์วควบคุมความดันได้

จุดประสงค์การปฏิบัติ

ด้านความรู้	ด้านทักษะ
1. บอกสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วลดความดัน	1. นำตัวอักษรจับคู่กับตัวเลขให้ถูกต้อง
2. บอกสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วระบายความดัน	2. ต่อบังคับและทดสอบวงจรควบคุมการทำงานด้วยวาล์วควบคุมความดัน
3. บอกสัญลักษณ์และการทำงานของวาล์วจัดลำดับ	

เนื้อหาสาระ

7.1 วาล์วลดความดัน

วาล์วลดความดัน (Pressure Regulator Valve) หน้าที่ คือ รักษาความดันด้านที่ถูกนำออกไปใช้งาน ให้มีค่าคงที่อยู่เสมอ โดยที่ความดันด้านจ่ายลมเข้าอาจเปลี่ยนแปลงมากหรือน้อยไม่คงที่ได้ แต่ความดันต่ำสุดของด้านลมเข้าต้องมีค่าสูงกว่าความดันที่ตั้งไว้ด้านลมออกเล็กน้อย วาล์วลดความดันแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ วาล์วลดความดันชนิดระบายความดัน และ วาล์วลดความดันชนิดไม่ระบายความดัน

7.2 วาล์วระบายความดัน

วาล์วระบายความดัน (Pressure Limiting Valve) หน้าที่ คือ จำกัดความดันในวงจรหรือในระบบผลิตลมไม่ให้มีค่าเกินกำหนด เมื่อความดัน ในวงจรหรือด้านลมเข้าวาล์ว (Input) สูงเกินพิกัด วาล์วนี้จะระบายลมออกสู่บรรยากาศจนกระทั่งความดันลดลงถึงพิกัด วาล์วจะปิดการระบาย

7.3 วาล์วจัดลำดับ

วาล์วจัดลำดับ (Pressure Sequence Valve) มีหน้าที่ ควบคุมการจ่ายลม เมื่อความดันในวงจร มีค่าสูงถึงค่าที่กำหนดวาล์วจะเปิดลมให้ไหลผ่านไปได

กิจกรรมการเรียนรู้

10. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 7 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
11. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
12. ครูให้นักเรียนดูเนื้อหาหน่วยที่ 7
13. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป
14. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
15. ช้่นสอน
  - 15.1 ครูอธิบาย บรรยาย และถามตอบ นักเรียนศึกษาจากเนื้อหา
  - 15.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุป
  - 15.3 ครูให้ความรู้เพิ่มเติมโดยใช้สื่อ PowerPoint
  - 15.4 นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ 8
  - 15.5 ขณะนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม
16. ช้่นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมและร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน
17. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

3. สื่อการเรียนรู้
  - 3.1 หนังสือเรียน หน่วยที่ 7 เรื่อง วาล์วควบคุมความดัน
  - 3.2 PowerPoint ประกอบการสอน หน่วยที่ 7
  - 3.3 แบบฝึกหัด
  - 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แหล่งการเรียนรู้
  - 4.1 หนังสือเกี่ยวกับระบบนิวแมติกส์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
  - 4.2 อินเทอร์เน็ต

การวัดผลและประเมินผล

3. การวัดผลและการประเมินผล
  - 3.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
  - 3.2 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.3 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มโดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

3.4 ตรวจสอบแบบฝึกหัด

4. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

4.1 แบบประเมินพฤติกรรม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

4.2 แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

4.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

4.4 แบบฝึกหัดต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

4.5 ใบงานต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

งานที่มอบหมาย

งานที่มอบหมายนอกเหนือเวลาเรียน ให้ทบทวนเนื้อหา รวมทั้งความสมบูรณ์ของแบบฝึกหัดและใบงาน

ผลงาน/ชิ้นงาน/ความสำเร็จของผู้เรียน

1. ผลการนำเสนอผลงานกลุ่ม

2. ผลการทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 7

3. คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) หน่วยที่ 7